

Onderwerp Evaluatie inkoop- en aanbestedingsbeleid 2015

Steller J.A. Potkamp

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
Groningen

Telefoon (050) 367 73 68 Bijlage(n) -- Ons kenmerk 7047870

Datum **26 JULI 2018** Uw brief van Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Op 18 februari 2015 heeft uw raad het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid vastgesteld. Hiermee beoogden we niet alleen versterking te realiseren rond de uitvoering van het inkoopproces, maar wilden we ook bereiken dat leveranciers concreet bijdragen aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen. Wij constateren dat het inkoop- en aanbestedingsbeleid goed op orde is. Met deze brief informeren we u over de evaluatie van dit beleid.

De evaluatie geeft enerzijds inzicht of de gestelde beleidsdoelstellingen duurzaamheid, social return, stimulering lokale economie en MKB, Innovatie en bedrijfsvoering gerealiseerd zijn en anderzijds waar verbeterpotentieel (kansen) liggen. De evaluatie is door middel van interviews en onderbouwing met cijfers uit de jaarrekeningen vormgegeven. We geven u eerst een totaalbeeld van de uitkomsten van de evaluatie en gaan dan specifiek in op de betreffende beleidsvelden.

Conclusies (kwantitatief)

In zijn algemeenheid zien we dat op alle bovengenoemde beleidsvelden een stijgende lijn te zien is. In de grafieken bij de beleidsdoelen zijn de realisaties vanuit de jaarrekeningen 2013-2017 weergegeven. De ontwikkelingen zijn geïndexeerd. Omwille van het vergelijken is het jaar 2014 op 100 gesteld. Een dalende lijn is te zien bij 'overige Nederland en Buitenland'. Dit is te verklaren omdat er in Stad en Regio meer uitgegeven wordt. Innovatie wordt (nog) niet gemeten en is daarom niet in een grafiek zichtbaar. Uit de interviews bleek dat alle (27) geïnterviewden (directeuren, budgethouders, categoriemanagers, contractmanagers, beleidsmedewerkers en inkoopers) inhoudelijke kennis van de beleidsdoelstellingen hebben, wat heeft bijgedragen aan het realiseren van onderstaande resultaten.

Conclusies(kwalitatief)

Verder kwamen uit de interviews de volgende bevindingen en/of aanbevelingen naar voren:

- het inkoop- en aanbestedingsbeleid is compact en pakkend vastgelegd in het beleidskader
- de afdeling SSC/Inkoop staat goed op de kaart; investeren in verbinding en zichtbaarheid loont
- houdt aandacht voor zaken zoals innovatief aanbesteden, het benutten van kennis van marktpartijen etc.
- de mate van uitwerking/vertaling van de doelstellingen naar strategie verschilt per beleidsveld
- koppel bij het maken van nieuw inkoop- en aanbestedingsbeleid de inhoudelijke (bestuurlijke) doelen los van het operationele beleid.

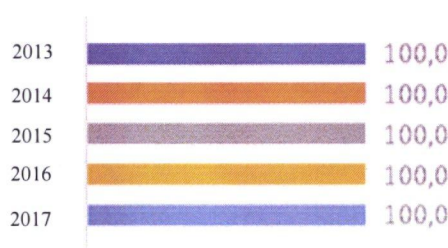
Resultaten per beleidsdoelstelling

Duurzaamheid

Bij duurzaamheid is te zien dat deze 100 scoort. Dit omdat bij elke aanbesteding eisen ten aanzien van duurzaamheid zijn opgenomen. In 2016 is het manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen ondertekend. Met de ondertekening van het manifest onderstrepen we het belang van een duurzame inkoop. Binnen alle domeinen (Sociaal, Fysiek en Shared Service Center) wordt duurzaamheid vertaald in eisen (programma van eisen) aan de leverancier bij het inschrijven op aanbestedingen.

Voorbeelden in de praktijk:

- Bij de aanbesteding verkeers- en straatnaamborden hebben we een nieuwe technologie geëist die de garandeerde levensduur van 10 naar 20 jaar verhoogd (Ultra Signing);
- Het contract voor hygiënische artikelen voorziet in 100% biologisch katoenen handdoek rollen. De toiletrollen zijn Cradle-to-Cradle, waarbij oud-papier wordt omgezet naar toiletrollen;
- De aanbesteding van het Zonnepark Vierverlaten, waarbij we hebben gestuurd op een zo optimaal mogelijke inzet van de aanwezige ruimte;
- Bij de aanbesteding van hulpmiddelen voor de WMO kan de leverancier door slimmer inzetten van auto's een CO2-reductie bereiken. De leverancier beoordeeld haar leveranciersketen op het Cradle-to-Cradle principe. Onderdelen van afgeschreven, niet meer in te zetten hulpmiddelen, worden gedemonteerd en ingezet bij reparaties en onderhoud;
- Het aantal partijen dat met behulp van elektrische voertuigen aan ons de leveranties verzorgt, neemt toe. Dit hebben we gerealiseerd door emissienormen in de gunning te laten meetellen.

Ontwikkeling aanbestedingen waarin duurzaamheid wordt meegenomen

Bron: jaarrekeningen 2013(donkerblauw) t/m 2017 (lichtblauw)

Social Return

Door de toepassing van social return bieden wij kansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Via het inkoop- en aanbestedingsbeleid stimuleren wij dat opdrachtnemers een bijdrage leveren aan de gemeentelijke arbeidsmarkt doelstellingen. Dit heeft er onder andere toe bijgedragen dat het 1000-banenplan is ontstaan, waarbij regionale partijen (provincie, gemeenten, NCG, Waterschappen, IPG-leden e.a.) zich hebben geëngageerd aan ons regionale social return beleid, waarbij op basis van een regionale aanbestedingskalender sectoraal en anticyclisch wordt opgeleid voor de toekomstige vraag op die arbeidsmarkt.

Lokale voorbeelden hiervan zijn de Ringwegacademie (samenwerking 3 MBO's en Combinatie Herepoort) opleidingstraject voor werkzoekende HBO-ers bij onze huisaccountant, diverse rondleidingen aangaande Zuidelijke Ringweg; diverse stagemogelijkheden voor MBO, HBO, WO , directe werkgelegenheid voor chauffeurs (Iederz), verkeersregelaars, omgevingsmanagers, cateringmedewerkers, grondwerkers etc. etc.

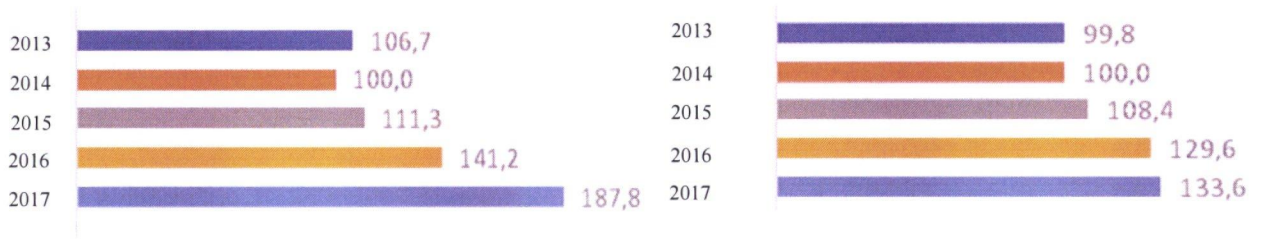

Ontwikkeling aanbestedingen waarin Social Return is toegepast

Bron: jaarrekeningen 2013(donkerblauw) t/m 2017 (lichtblauw)

Lokaal en regionaal inkopen (stimuleren lokaal bedrijfsleven)

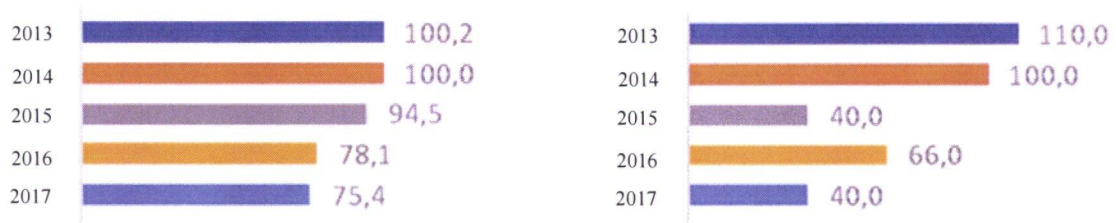
We hebben een wezenlijke bijdrage geleverd aan verdere stimulering van het lokale bedrijfsleven. Dit hebben we gedaan door onze afdelingen Inkoop en Economische Zaken samen op te laten trekken en samen te werken met het Inkoop Platform Groningen en VNO/NCW MKB-Noord. Zo worden er marktdagen ‘inkoop ontmoet verkoop’ en workshops georganiseerd. We hebben gerealiseerd dat (lokale)partijen laagdrempelig en met gerichte vragen bij inkoop terecht kunnen. De aanbestedingskalender wordt jaarlijks op internet geplaatst, zodat partijen hierop kunnen anticiperen. Daarnaast wordt gewerkt met een leveranciersdatabank. Deze is ook op internet te vinden. Leveranciers kunnen zich aanmelden om kenbaar te maken dat ze zaken met de gemeente Groningen willen doen.

Ontwikkeling Lokale inkopen (Stad) linker grafiek, Ontwikkelingen Regionale inkopen (Groningen, Friesland en Drenthe) rechter grafiek
Bron: jaarrekeningen 2013(donkerblauw) t/m 2017 (lichtblauw)

Overig Nederland en buitenland

Hier is een dalende trend te zien. Dit is te verklaren omdat er meer in Stad en Regio wordt uitgegeven.

Ontwikkeling inkopen overig Nederland (linker grafiek), Ontwikkelingen inkopen Buitenland (rechter grafiek)
Bron: jaarrekeningen 2013(donkerblauw) t/m 2017 (lichtblauw)

Innovatie

Innovatie wordt (nog) niet gemeten en is daarom niet in een grafiek zichtbaar. We hebben al wel diverse initiatieven lopen op dit gebied. Bij aanbestedingen maken we een transitie van functioneel specificeren, naar meer vraag gestuurd uitvragen. “Wij hebben een probleem, hoe gaat u ons ontzorgen”. Een andere vorm van innovatie is het integreren van werkzaamheden. Dit doen we bijvoorbeeld op het gebied van integraal bodembeheer, waarbij archeologisch vooronderzoek wordt gecombineerd met bodemonderzoek. We willen het innovatief vermogen van het Groningse bedrijfsleven versterken door – waar relevant – in plaats van zelfbedachte oplossingen – het onderliggende vraagstukken aan de markt voor te leggen. Ook willen we waar mogelijk Start-Ups meer kansen bieden. Medio mei 2018 is ‘Startup in Residence’ in Groningen van start gegaan. Hierbij kunnen startups op challenges (maatschappelijke vragen/uitdagingen)

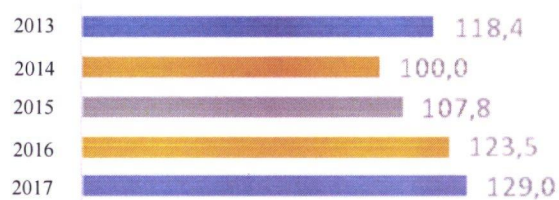
inschrijven. Hierdoor krijgen startende, kleine ondernemingen een kans op een opdracht en stimuleren wij innovatie.

Een vorm van innovatief aanbesteden is het stimuleren van circulaire economie. Dit kan meegenomen worden in inkoop- en aanbestedingstrajecten; bijvoorbeeld op het gebied van afval.

Wij treden hierbij zelf op als launching customer (eigen bedrijfsvoering) en kunnen door de juiste vraagformulering de lat voor circulaire economie hoger leggen. Dit geldt niet alleen voor producten, maar ook voor diensten. Ook op het gebied van bouw kunnen wij een grote rol spelen. Wij staan voor een grote bouwopgave, zowel in de bebouwde omgeving als in de infrastructuur. Door het stellen van de juiste vragen en het neerleggen van een circulaire ambitie kunnen we het bedrijfsleven beïnvloeden in het verder ontwikkelen van circulaire economie.

Bedrijfsvoering

Voor de start van elke aanbesteding worden de afwegingen gemaakt; moeten we dit inkopen? Kunnen we dit subsidiëren of kunnen we het inbesteden? We beschouwen leveranciers als verlengstuk van de organisatie en toetsen daarom bij aanbestedingen of leveranciers bijdragen aan de doelmatigheid van onze organisatie. Bezuinigingstaakstellingen maken onderdeel uit van de afweging. Qua doelmatigheid ambiëren we het stimuleren van operationeel excellente bedrijfsvoering, door leveranciers te selecteren die concrete meerwaarde toevoegen aan de organisatie.

Ontwikkeling inkoopomzet 2013-2017 (bedrijfsvoering)
Bron: jaarrekeningen 2013(donkerblauw) t/m 2017 (lichtblauw)

Samengevat

Met het uitvoeren van het inkoop- en aanbestedingsbeleid hebben we kansen benut. Tegelijkertijd blijkt uit de evaluatie dat er verbeterpunten zijn. We zien dat het ene beleidsveld verder is dan het andere als het gaat om vertaling van doelstellingen naar strategie en uitvoering. Door hier in de toekomst verder op in te zetten, kan er nog beter op het realiseren van beleidsdoelstellingen gestuurd worden. Zo kan meer ruimte voor innovatie gecreëerd worden en kan de lokale economie nog beter in positie gebracht worden. Daarnaast zijn we voornemens om impact-ondernemingen een prominentere rol te geven binnen inkoop- en aanbestedingen. Dit hebben we ook zo verwoord in het Actieprogramma 'Ondernemen met Impact!' 2019-2022 (brief kenmerk 7036693).

Zoals gezegd is het algehele beeld van de evaluatie dat het huidige inkoopbeleid een mooie basis is, dat met het aanbrengen van accenten nog effectiever gemaakt kan worden. Naar aanleiding van deze evaluatie gaan we graag met u over deze onderwerpen in gesprek, zodat we aanvullende bouwstenen ophalen voor het nieuwe beleid. Op basis daarvan ontvangt u in het eerste kwartaal van 2019 een voorstel voor het inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019-2022. Hierin worden de ontwikkelingen Haren en Ten Boer ook meegenomen.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de loco-burgemeester,
Ton Schroor

de loco-secretaris,
Bert Popken